

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Obdo/36/2025
Identifikačné číslo spisu:	8120214438
Dátum vydania rozhodnutia:	26.03.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Hullová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:8120214438.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Hullovej a členiek senátu JUDr. Miroslavy Janečkovej a JUDr. Eriky Čanádyovej, v spore žalobcu Mesto Prešov, so sídlom Hlavná 2907/73, 080 01 Prešov, IČO: 00 327 646, zastúpeného advokátom JUDr. Alojzom Naništom, so sídlom Sládkovičova 8, 080 01 Prešov, proti žalovanej Coryn, s. r. o., so sídlom Jesenná 8, 080 05 Prešov, IČO: 36 510 645, zastúpenej advokátom JUDr. Michalom Fecilákom, so sídlom Jesenná 8, 080 05 Prešov, o zaplatenie 9 127,55 eura s príslušenstvom, o dovolaní žalovanej proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove č. k. 6Cob/5/2024-221 z 30. apríla 2024, takto

rozhodol:

Uznesenie Krajského súdu v Prešove č. k. 6Cob/5/2024-221 z 30. apríla 2024 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prešov (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 21Cb/129/2020-174 z 27. júna 2023 priznal žalovanej proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % s tým, že o výške náhrady rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník.

2. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že o náhrade trov konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) v spojení s § 396 ods. 3 a § 262 ods. 1 CSP a zásady úspechu v spore. Poukázal na to, že žalovaná mala v spore úspech v rozsahu 100 % (žaloba vo veci samej bola zamietnutá z dôvodu, že bola podaná po uplynutí premlčacej doby) a zároveň v konaní nezistil žiadne výnimočné dôvody hodné osobitného zreteľa, v dôsledku ktorých by bolo možné aplikovať ustanovenie § 257 CSP. Okolnosti, za ktorých došlo k zaplateniu sumy 9 127,55 eura (ktorej zaplatenie bolo predmetom sporu vo veci samej) bez právneho dôvodu, neboli pre rozhodnutie o náhrade trov konania podstatné a rozhodujúce. Žalobca bol v merite veci neúspešný v priamej príčinnej súvislosti s tým, že svoj nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia uplatnil na súde až po uplynutí premlčacej doby. Ak by ho bol uplatnil v rámci premlčacej doby, bol by bezpochyby plne úspešný. Napriek uvedenému - v súvislosti s okolnosťami zaplatenia žalovanej sumy bez právneho dôvodu - považoval súd prvej inštancie za potrebné uviesť, že žalobca mal minimálne odo dňa 12. mája 2015 informáciu o

skutočnosti, že nárok priznaný v konaní sp. zn. 29C/11/2011 má plniť novému vlastníčkovi pohľadávky - G. I. - CORYN (postupníkovi). O tom, komu má žalobca plniť súdom priznaný nárok, bol žalobca tiež informovaný sprostredkovaním, prostredníctvom jeho právneho zástupcu v konaní sp. zn. 29C/11/2011, pretože právny zástupca mal vedomosť o vydaní uznesenia Krajského súdu v Prešove o zmene účastníka sp. zn. 23Co/109/2015 z 26. septembra 2016, keďže toto uznesenie bolo stranám konania riadne doručené koncom septembra 2016, resp. začiatkom októbra 2016. Vzhľadom na uvedené je akékoľvek poukazovanie žalobcu na e-mailovú komunikáciu či chyby v písaní rozsudku Krajského súdu v Prešove irelevantné. Žalobca mal zosúladiť svoje interné procesy tak, aby po vydaní rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 23Co/109/2015 zo 14. novembra 2016 výslovne nepožadoval číslo účtu spoločnosti Coryn, s. r. o., ktorá v konaní už nevystupovala ako strana sporu. To, že právny zástupca žalovanej obratom žalobcovi oznámil číslo účtu spoločnosti Coryn, s. r. o. (údaj, o ktorého poskytnutie bol žalobcom požiadaný), nemôže byť považované za okolnosť hodnú osobitného zreteľa, pretože žalobca mal (priamo a aj sprostredkovaním) vedomosť o skutočnosti, že plnenie priznané Krajským súdom v Prešove rozsudkom sp. zn. 23Co/109/2015 má poskytnúť G. I. - CORYN. Na uvedenom nič nemení ani e-mail právneho zástupcu žalovanej z 18. januára 2017, pretože tento e-mail ku dňu 11. januára 2017 objektívne nemal žiaden vplyv na skutočnosť, že žalobca zaplatil žalovanú sumu nesprávnemu subjektu. K plneniu bez právneho dôvodu zo strany žalobcu došlo jednoznačne jeho vlastným zavinením, zrejme v dôsledku nekoordinovaných postupov medzi ekonomickým a právnym oddelením žalobcu. K zavádzajúcemu postupu zo strany právneho zástupcu žalovanej, ktorý je obsiahnutý v jeho e-mailovom podaní z 18. januára 2017, došlo nepochybne až následne po tom, čo žalobca bez právneho dôvodu dňa 11. januára 2017 zaplatil žalovanej sumu 9 127,55 eura. Na už zrealizované plnenie bez právneho dôvodu tak e-mail z 18. januára 2017 nemal žiadny vplyv. Navyše, ak by žalobca pristupoval zodpovedne a koordinovane k úhrade súdom uložennej povinnosti, vôbec by k plneniu bez právneho dôvodu nedošlo. Nezodpovedne a nekoordinovane však postupoval aj následne, a to v prípade oneskoreného vymáhania svojho nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia na súde. Takéto opakované nedbalé postupy žalobcu v žiadnom prípade nemôžu byť súdom vyhodnotené ako dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré by súd žalovanej ako úspešnej sporovej strane nepriznal proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania.

3. O odvolaní žalobcu rozhodol Krajský súd v Prešove (ďalej aj „odvolací súd“) uznesením č. k. 6Cob/5/2024-221 z 30. apríla 2024. Výrokom I. zmenil rozsudok súdu prvej inštancie tak, že žalobca nemá právo na náhradu trov prvoinštančného konania a žalovanej ich náhradu nepriznáva. Výrokom II. rozhodol tak, že žalobca nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania a žalovanej ich náhradu nepriznáva. V odôvodnení rozhodnutia odvolací súd odcitoval ustanovenia § 255, § 256 ods. 1 a § 257 CSP. Uviedol, že vo všeobecnosti platí, že náhradu trov konania ovláda zásada úspechu vo veci, ktorá je doplnená zásadou zavinenia v § 256 ods. 1 CSP. Výnimkou zo zásady zodpovednosti za výsledok je ustanovenie § 257 CSP, ktoré umožňuje súdu vo výnimočných prípadoch z dôvodov hodných osobitného zreteľa nepriznať celkom alebo sčasti náhradu trov konania strane, ktorá by inak mala právo na náhradu trov konania. Úvaha súdu, či ide o výnimočný prípad a či existujú dôvody hodné osobitného zreteľa, musí vždy zodpovedať zvláštnym okolnostiam konkrétneho prípadu a musí mať výnimočnú povahu. Odvolací súd ďalej poukázal na svoje predchádzajúce zrušujúce uznesenie z 26. januára 2023, v ktorom uviedol, že podstatným pre možnú aplikáciu § 257 CSP pri rozhodovaní sa javí náležité zistenie skutkového stavu, a to najmä pokiaľ sa týka okolností, za ktorých žalobca (v čase, kedy právny zástupca žalovanej žiadal poukázanie prisúdennej istiny na účet) mal resp. mohol mať vedomosť o rozhodnutí o pripustení nového žalobcu do konania namiesto pôvodného žalobcu, ako aj následné potvrdenie správnosti úhrady sumy zo strany žalovanej. Úlohou súdu prvej inštancie bolo posúdiť, či k omylu - pokiaľ sa týka platby - došlo v dôsledku konania žalovanej, resp. v dôsledku nebanlivosti na strane žalobcu.

4. Podľa názoru odvolacieho súdu, podstatnou v prejednávanej veci je tá okolnosť, že právny zástupca žalovanej oznámil žalobcovi číslo účtu žalovanej dňa 11. januára 2017. Následne žalobca dňa 17. januára 2017 oznámil právnenému zástupcovi žalovanej, že jeho právny zástupca mu oznámil, že žalovaná podala žiadosť o opravu výroku rozsudku Krajského súdu v Prešove v časti identifikácie žalobcu, pričom žalobca vyslovil predpoklad, že vzhľadom na podanie žiadosti o opravu oznamovala žalovaná číslo účtu

už v zmysle požadovanej opravy. Zároveň žalobca v e-mailovom podaní upozornil žalovanú, že ak tomu tak nebolo a sumu zaplatil nesprávnemu subjektu, žiada žalovanú o zabezpečenie bezodkladného vrátenia zaplatenej sumy žalobcovi, ktorú následne po vykonaní opravy rozsudku tento zaplatí oprávnenému subjektu. Aj napriek vyššie uvedenému, ako aj skutočnosti, že došlo k postúpeniu pohľadávky, žalovaná na uvedený e-mail odpovedala prostredníctvom právneho zástupcu e-mailom z 18. januára 2017 tak, že pokiaľ žalobca zaplatil túto sumu spoločnosti CORYN, s. r. o., tak ju zaplatil správne subjektu v zmysle právoplatného rozsudku Krajského súdu v Prešove. Je tiež nepochybné, že rozsudok Krajského súdu v Prešove, na základe ktorého došlo k tomuto plneniu, bol žalovanej (spoločnosť Coryn, s. r. o.) doručený dňa 9. januára 2017, pričom v rovnaký deň požiadala žalovaná o opravu písacej chyby v tomto rozsudku. Z vyššie uvedeného - podľa názoru odvolacieho súdu - je možno dospieť ku skutkovému záveru, že žalovaná po tom, čo dňa 9. januára 2017 požiadala o opravu písacej chyby v rozsudku Krajského súdu v Prešove (týkajúcej sa označenia žalobcu), následne e-mailom z 11. januára 2017 oznámila Mestu Prešov namiesto účtu nového žalobcu (v konaní vedenom na Krajskom súde pod sp. zn. 23Co/109/2015) účet pôvodného žalobcu (v tomto konaní v postavení žalovanej). Rovnako tak žalovaná na pochybnosti žalobcu mu e-mailom z 18. januára 2017 oznámila, že zaplatil správne subjektu v zmysle právoplatného rozsudku Krajského súdu v Prešove. Z uvedeného je potom zrejmé, že došlo k zavádzaniu žalobcu zo strany žalovanej, t. j. že žalobca realizoval plnenie bez právneho dôvodu v prospech žalovanej na základe mylných informácií poskytnutých žalovanou po podaní žiadosti o opravu písacej chyby v rozsudku Krajského súdu v Prešove, resp. po tom, ako žalovaná postúpila túto pohľadávku inému subjektu (G. I. - CORYN). S poukazom na uvedené odvolací súd podľa § 388 CSP zmenil rozsudok súdu prvej inštancie tak, že žalobca ako strana, ktorá bola v spore neúspešná (súd prvej inštancie žalobu zamietol), nemá právo na náhradu trov konania a žalovanej náhradu trov konania nepriznal v zmysle § 257 CSP, keď okolnosti hodné osobitného zreteľa vzhľadom na to, že žalobca bol pri svojej platbe, ktorú následne vymáhal, zavádzaný zo strany žalovanej, čo samo o sebe má za následok, že odvolací súd musel aplikovať § 257 CSP na tieto výnimočné okolnosti prejednávanej veci. O trovách odvolacieho konania rovnako rozhodol podľa § 257 CSP tak, že úspešnému žalobcovi z dôvodu hodného osobitného zreteľa nepriznal v odvolacom konaní náhradu trov proti žalovanej, ktorá ich vznik nijako nezavinila.

5. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podala žalovaná (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP. V jeho úvodnej časti dovolateľka zhrnula „procesnú históriu k predmetnej veci“.

6. V rámci uplatneného dovolacieho dôvodu dovolateľka uviedla, že zatiaľ čo súd prvej inštancie sa v rozhodnutí (v poradí druhom) zaoberal zisteným skutkovým stavom, ako aj jednotlivými argumentmi strán sporu s ohľadom na možnú (ne)aplikáciu § 257 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutom výroku o trovách konania zmenil, avšak túto zmenu dostatočne neodôvodnil, pretože v odôvodnení jeho rozhodnutia chýba akékoľvek posúdenie argumentácie predloženej žalovanou. Inak povedané, odvolací súd pri posudzovaní možnosti aplikácie § 257 CSP vyhodnotil argumentáciu strán konania jednostranne a arbitrárne, keď sa v zásade stotožnil s existenciou dôvodov hodných osobitného zreteľa, ktoré tvrdil žalobca. Odvolací súd však ani náznakom nevenoval pozornosť argumentácii žalovanej, ktorá bola zhrnutá v jej podaní z 13. marca 2023 a ktorá smerovala k preukázaniu skutočnosti, že v konaní neexistujú dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré by bolo správne aplikovať § 257 CSP. Konkrétne sa odvolací súd nevysporiadal so žiadnym z argumentov, ktoré uviedla v dovolaní pod písm. a/ až g/, a to, že:

- žalobca mal minimálne od 12. mája 2015 informáciu o skutočnosti, že nárok priznaný v konaní sp. zn. 29C/11/2011 má plniť novému vlastníčkovi pohľadávky - G. I. - CORYN (postupníkovi);
- žalobca bol informovaný o osobe, ktorej má plniť aj sprostredkovane, a to prostredníctvom jeho právneho zástupcu v konaní sp. zn. 29C/11/2011, pretože tento mal vedomosť o vydaní uznesenia Krajského súdu v Prešove o zmene účastníka sp. zn. 23Co/109/2015 z 26. septembra 2016, nakoľko toto uznesenie bolo stranám sporu riadne doručované koncom septembra 2016, resp. začiatkom októbra 2016;
- žalobca mal (mohol) zosúladiť svoje interné predpisy tak, aby po vydaní rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 23Co/109/2015 zo 14. novembra 2016 výslovne nepožadoval číslo účtu žalovanej, ktorá v konaní už nevystupovala (viď e-mail Mesta Prešov z 11. januára 2017). To, že právny zástupca

žalovanej obratom žalobcovi oznámil číslo účtu spoločnosti Coryn, s. r. o. nemôže byť považované za okolnosť hodnú osobitného zreteľa, pretože žalobca preukázateľne mal vedomosť o osobe, ktorej má plniť;

- žaloba žalobcu bola v prejednávanej veci zamietnutá z dôvodu premlčania uplatneného nároku, pričom správanie žalovanej nemalo absolútne žiaden vplyv na nespochybniteľný fakt, že žalobca, resp. jeho právny zástupca podal žalobu vo veci samej oneskorene, po uplynutí premlčacej doby;

- z plnomocenstva predloženého spoločne s návrhom na vydanie platobného rozkazu vyplýva, že žalobca udelil splnomocnenie na zastupovanie vo veci svojmu právnomu zástupcovi dňa 22. februára 2019, t. j. v čase, kedy nárok žalobcu nebol premlčaný;

- žalobca od 18. apríla 2017 (odkedy začala plynúť premlčacia doba) mal dostatok času podať vo veci žalobu;

- žalobca sa od výzvy na vrátenie prijatej platby z 5. júna 2017 vo veci nesprával s opatrnosťou riadneho hospodára (práva patria bdelým), keď od tejto výzvy do udelenia splnomocnenia právnomu zástupcovi (dňa 22. februára 2019) vyčkával približne 20 mesiacov a následne od udelenia splnomocnenia do podania žaloby dňa 30. decembra 2020 vyčkával ďalších 22 mesiacov, v dôsledku čoho súd prvej inštancie považoval námietku premlčania vznesenú v konaní žalovanou za dôvodnú.

7. Dovolateľka taktiež namietala, že odvolací súd v napadnutom rozhodnutí nepostupoval v zmysle ustálenej judikatúry najvyšších súdnych autorít, v zmysle ktorej pri posudzovaní, či v tej-ktorej veci sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa v zmysle § 257 CSP, musí prihliadať na majetkové, sociálne, osobné a ďalšie pomery strán sporu (uznesenia NS SR sp. zn. 5MCdo/24/2011 a 3MCdo/5/2016). Spôsob, akým sa odvolací súd vysporiadal s otázkou aplikácie § 257 CSP nemôže obstať z hľadiska práva žalovanej na spravodlivé súdne konanie, pretože odôvodnenie napadnutého rozhodnutia je nedostatočné, jednostranné a arbitrárne. S poukazom na vyššie uvedené dovolateľka navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „dovolací súd“) napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie alebo ho zmenil tak, že žalovanej prizná proti žalobcovi nárok na náhradu trov v rozsahu 100 % v prvostupňovom, odvolacom a dovolacom konaní.

8. K dovolaniu žalovanej zaslal žalobca písomné vyjadrenie, v ktorom navrhol, aby dovolací súd dovolanie žalovanej odmietol a priznal mu proti žalovanej nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu. Podľa jeho názoru procesným postupom odvolacieho súdu nedošlo k vade zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP.

9. Žalobca poukázal na to, že výrok o zmene rozhodnutia o nepriznaní náhrady trov konania žalovanej odvolací súd odôvodnil s poukazom na § 257 CSP, keď okolnosti hodné osobitného zreteľa vzhľadom na to, že žalobca bol pri svojej platbe, ktorú následne vymáhal, zavádzaný zo strany žalovanej, čo samo o sebe malo za následok, že odvolací súd musel v prejednávanej veci aplikovať tieto výnimočné okolnosti. V podrobnostiach poukázal na dôvody, ktoré odvolací súd uviedol v odsekoch 25 až 30 odôvodnenia rozhodnutia. Ak odvolací súd posúdil skutočnosti uvedené v odsekoch 28 až 31 odôvodnenia rozhodnutia ako dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré svojou povahou boli výnimočné (uvedenie do omylu a zavádzanie), potom skutkové zistenia správne posúdil a v odôvodnení rozhodnutia aj náležite vysvetlil.

10. K dovolacej námietke, že odvolací súd sa nezaoberal majetkovými pomermi procesných strán žalobca uviedol, že z obsahu spisu nevyplývajú skutočnosti, ktoré by odôvodňovali povinnosť odvolacieho súdu zaoberať sa majetkovými pomermi procesných strán a žalovaná tieto skutočnosti v konaní nenamietala. Pre úplnosť uviedol, že podľa webstránky finstat.sk žalovaná vykazovala v roku 2024 aktíva vo výške 651 053 eur.

11. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie bolo podané včas a oprávnenou osobou, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpenou v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP a contrario) preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalovanej je prípustné a dôvodné.

12. Podľa § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

13. Podľa § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

14. Dovolateľka vyvodzovala prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP. Vádu zmätočnosti videla v tom, že odvolací súd sa nezaoberal jej argumentáciou, že v spore neexistujú dôvody hodné osobitného zreteľa pre aplikáciu ustanovenia § 257 CSP, argumentáciu ktorú uviedla už v písomnom vyjadrení z 13. marca 2023 (založené je v spise na č. l. 118 a nasl.), s ktorou sa stotožnil súd prvej inštancie a na ktorej založil aj rozhodnutie, ktoré odvolací súd zmenil tak, že žalovanej nepriznal náhradu trov prvostupňového a odvolacieho konania. Odvolací súd sa však nevysporiadal s jej relevantnými námietkami, ktoré smerovali k preukázaniu, že v spore neexistujú dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré by odôvodňovali aplikáciu ustanovenia § 257 CSP. Rozhodnutie odvolacieho súdu preto považuje za nedostatočne odôvodnené, arbitrárne a nepreskúmateľné.

15. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a dôvodnosť dovolania v prípade, ak miera porušenia procesných práv strany v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu, nadobudla značnú, výraznú, resp. relevantnú intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia sa rozumie nesprávny (vadný, zmätočný) procesný postup súdu, spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení procesných ustanovení, ktorý sa vymyká zákonnému, ale aj ústavnému procesno-právnomu rámcu a ktorý tak zároveň znamená aj porušenie procesných práv garantovaných Ústavou Slovenskej republiky (ďalej aj „Ústava SR“). Ide napr. o právo na verejné prejednanie vecí za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a podobne.

16. Dovolací súd poukazuje aj na nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „ÚS SR“) sp. zn. III. ÚS 314/2018 z 13. novembra 2018 a sp. zn. II. ÚS 120/2020 z 21. januára 2021, z ktorých o. i. vyplýva, že podstatou odôvodnenia súdneho rozhodnutia je vysvetlenie, objasnenie a „obhájenie“ toho, ako súd procesne postupoval (vrátane toho, ako rozhodol) a ako také nemôže byť od doterajšieho procesného postupu oddelené. Rozhodnutie je vyvrcholením procesného postupu súdu a samotné súdne rozhodnutie je najdôležitejším procesným úkonom súdu. Súdne rozhodnutie preto musí byť považované za súčasť procesného postupu súdu“.

17. Aj v konaní na odvolacom súde treba dôsledne trvať na požiadavke úplnosti, výstižnosti, presvedčivosti a preskúmateľnosti odôvodnenia rozhodnutia súdu, vrátane procesného rozhodnutia, za aké sa považuje aj rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania.

18. Odvolací súd zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie ohľadne nároku na náhradu trov prvoinštančného konania tak, že žalovanej náhradu trov nepriznal, aplikujúc ustanovenie § 257 CSP, čo odôvodnil tým, že zo strany žalovanej došlo k zavádzaniu žalobcu, t. j. že žalobca realizoval plnenie bez právneho dôvodu v prospech žalovanej na základe mylných informácií poskytnutých žalovanou po podaní žiadosti o opravu chyby v písaní rozsudku Krajského súdu v Prešove, resp. po tom, ako žalovaná postúpila túto pohľadávku inému subjektu (G. I. - CORYN). Okolnosti hodné osobitného zreteľa vzhľadom odvolací súd v tom, že žalobca bol pri svojej platbe, ktorú následne vymáhal, zavádzaný zo strany žalovanej, čo samo o sebe má za následok, že odvolací súd v prejednávanej veci musel aplikovať tieto výnimočné okolnosti (odseky 32 a 33 odôvodnenia rozhodnutia).

19. Z obsahu spisu dovolací súd zistil, že žaloba o zaplatenie sumy 9 127,55 eura s príslušenstvom (doručená súdu prvej inštancie dňa 30. decembra 2020) bola zamietnutá rozsudkom Okresného súdu Prešov č. k. 21Cb/129/2020-82 z 22. septembra 2022, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 8. decembra 2022 (podľa vyznačenej doložky právoplatnosti). Dôvodom zamietnutia žaloby vo veci samej bolo to, že

žalobca podal žalobu na zaplatenie žalovanej sumy po uplynutí zákonom stanovenej premľacej doby, pričom žalovaná v konaní vzniesla námietku premľania práva, na ktorú súd prvej inštancie prihladol, keďže bola uplatnená dôvodne. Úspešnou stranou v spore bola žalovaná, ktorej v zmysle § 255 ods. 1 CSP vznikol nárok na náhradu trov konania. Ustanovenie § 257 CSP predstavuje odchýlku zo zásady zodpovednosti za výsledok (§ 255 CSP), resp. zo zásady zodpovednosti za zavinenie (§ 256 ods. 1 CSP). V zmysle ustanovenia § 257 CSP súd výnimočne nemusí celkom alebo sčasti v spore úspešnej strane priznať náhradu trov konania. Ide o ustanovenie výnimočné, ktorého aplikácia prichádza do úvahy len vtedy, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa. Tieto dôvody zákon bližšie neuvádza a výklad podmienok na aplikáciu § 257 CSP ponecháva na sudcovskú úvahu, pričom výnimočnosť môže spočívať tak v okolnostiach danej veci, ako aj v okolnostiach na strane strán sporu. Moderačné právo súdu neslúži k eliminácii alebo zmierneniu majetkových rozdielov medzi stranami sporu, ale má slúžiť len k odstráneniu neprimeranej tvrdosti, ku ktorej by v tom - ktorom konkrétnom prípade mohla viesť doslovná a rigidná aplikácia ustanovenia § 255 ods. 1 CSP. Keďže aplikáciou ustanovenia § 257 CSP dochádza k prelomeniu zásady zodpovednosti za výsledok (§ 255 CSP), súd aplikujúci ustanovenie § 257 CSP musí svoje rozhodnutie dostatočne, presvedčivo a zrozumiteľne odôvodniť tak, aby jeho rozhodnutie bolo preskúmateľné aj zo strany súdu vyššej opravnej inštancie.

20. Zo spisu vyplýva, že (skorším) rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 23Co/109/2015 zo 14. novembra 2016 bolo (v inej súvisiacej veci) Mesto Prešov (žalovaný) zaviazané zaplatiť Coryn, s. r. o., Prešov (žalobkyňa) sumu 5 940,68 eura s príslušenstvom. V záhlaví tohto rozsudku odvolací súd nesprávne označil žalobkyňu ako Coryn, s. r. o., hoci ešte v konaní na súde prvej inštancie (Okresný súd Prešov) vedenom pod sp. zn. 29C/11/2011 bol podaný návrh na zmenu žalobkyne - zo spoločnosti Coryn, s. r. o. na postupníka G. I. - CORYN, ktorému bola žalovaná pohľadávka postúpená Zmluvou o postúpení pohľadávky z 1. apríla 2015. Mestu Prešov bolo postúpenie pohľadávky oznámené dňa 12. mája 2015, pričom o zmene strany sporu - žalobkyne rozhodol Krajský súd v Prešove uznesením č. k. 23Co/109/2015-1079 z 26. septembra 2016. Opravu záhlavia rozsudku Krajského súdu v Prešove zo 14. novembra 2016, týkajúceho sa nesprávne označenej žalobkyne Coryn, s. r. o., Prešov (pôvodná žalobkyňa) namiesto správneho označenia žalobcu G. I. - CORYN, Prešov, vykonal Krajský súd v Prešove opravným uznesením z 28. februára 2017.

21. Z obsahu spisu ďalej vyplýva, že G. I. - CORYN podaním založeným v spise na č. 1. 7 požiadal Mesto Prešov o úhradu sumy 5 940,68 eura spolu s príslušenstvom v zmysle právoplatného rozsudku Krajského súdu v Prešove zo 14. novembra 2016. Na uvedené podanie reagovalo Mesto Prešov e-mailovým podaním z 11. januára 2017, ktorým (o. i.) oznámilo právnenému zástupcovi žalobcu G. I., že s poukazom na rozhodnutie, ktoré musí rešpektovať, žiada ho o oznámenie čísla účtu jeho klienta - spoločnosti CORYN, s. r. o., Prešov. Na základe tejto požiadavky právny zástupca JUDr. Michal Fecifák oznámil e-mailovým podaním Mestu Prešov IBAN spoločnosti Coryn, s. r. o., na účet ktorej Mesto Prešov zaplatilo dňa 11. januára 2017 dlžnú sumu 9 127,55 eura (istina 5 940,68 eura s príslušenstvom). Z e-mailového podania zo 17. januára 2017 vyplýva, že Mestu Prešov bola v uvedený deň oznámená skutočnosť, že zo strany právneho zástupcu žalobcu došlo k podaniu žiadosti o opravu rozsudku Krajského súdu v Prešove zo 14. novembra 2016 v časti týkajúcej sa označenia žalobcu. Zároveň Mesto Prešov uviedlo, že predpokladá, že mu bolo oznámené číslo účtu žalobcu v zmysle požadovanej opravy a ak tomu tak nebolo, bola z jeho strany zaplatená suma nesprávneho subjektu a preto žiada o bezodkladné vrátenie zaplatenej sumy, ktorú následne po vykonaní opravy rozsudku zaplatí oprávnenému subjektu. V e-mailovej odpovedi z 18. januára 2017 právny zástupca žalobcu JUDr. Michal Fecifák oznámil Mestu Prešov, že suma, ktorá bola zaplatená spoločnosti Coryn, s. r. o., bola zaplatená správneho subjektu v zmysle právoplatného rozsudku Krajského súdu v Prešove. Opravné uznesenie Krajského súdu v Prešove z 28. februára 2017 nadobudlo právoplatnosť dňa 18. apríla 2017. Následne predmetnou žalobou, doručenou Okresnému súdu Prešov dňa 30. decembra 2020, si Mesto Prešov ako žalobca uplatnilo zaplatenie sumy 9 127,55 eura s príslušenstvom titulom vydania bezdôvodného obohatenia proti žalovanej spoločnosti Coryn, s. r. o., Prešov, pretože sumu 9 127,55 eura nesprávne zaplatilo uvedenej spoločnosti. Keďže uznesením Krajského súdu v Prešove z 26. septembra 2015 došlo k právoplatnej zmene žalobkyne zo spoločnosti Coryn, s. r. o., Prešov na žalobcu G. I. - CORYN, Prešov (z dôvodu postúpenia pohľadávky z pôvodnej žalobkyne - postupcu na nového

veriteľa - postupníka Zmluvou o postúpení pohľadávky z 1. apríla 2015), tak po právoplatnosti opravného uznesenia Krajského súdu v Prešove z 28. februára 2017 (právoplatnosť nadobudlo dňa 18. apríla 2017) Mesto Prešov zaplatilo dlžnú sumu spolu s príslušenstvom opätovne, a to G. I. - CORYN.

22. Podľa názoru dovolacieho súdu v posudzovanom prípade absentuje riadne, logické a zrozumiteľné odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu vo vzťahu k aplikácii § 257 CSP, čo zakladá nepreskúmateľnosť dovolaním napadnutého procesného rozhodnutia odvolacieho súdu vo výroku týkajúcom sa náhrady trov prvoinštančného konania (a obdobne to platí aj vo vzťahu k výroku o náhrade trov odvolacieho konania). Dovolací súd sa nestotožnil so záverom odvolacieho súdu, že v danom prípade bol žalobca (Mesto Prešov) pri svojej platbe, ktorú následne vymáhal v predmetnom spore, zavádzaný zo strany žalovanej (Coryn, s. r. o.), čo predstavovalo okolnosti hodné osobitného zreteľa v zmysle § 257 CSP a samo o sebe malo za následok, že odvolací súd musel aplikovať tieto výnimočné okolnosti v prejednávanej veci. Podľa názoru dovolacieho súdu sa odvolací súd nezaoberal argumentáciou žalovanej, ktorá bola zhrnutá v jej podaní z 13. marca 2023 (v spise sa nachádza na č. l. 118 a nasl.), hoci išlo o argumentáciu, s ktorou sa stotožnil súd prvej inštancie a na ktorej založil svoje rozhodnutie. Pokiaľ odvolací súd chcel zmeniť rozhodnutie súdu prvej inštancie (ktorý pre rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania zvolil nesprávnu formu rozsudku, namiesto uznesenia - pozn. dovolacieho súdu), a to vo väzbe na aplikáciu ustanovenia § 257 CSP (existencia dôvodov hodných osobitného zreteľa), bol povinný sa riadne a zrozumiteľne vysporiadať so všetkými skutkovými okolnosťami, ktoré v konaní vyšli najavo. Ide napríklad o skutkové zistenie súdu prvej inštancie, že žalobcovi (Mesto Prešov) bolo postúpenie pohľadávky (ktorá bola predmetom sporu na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 29C/11/2011, resp. na Krajskom súde v Prešove pod sp. zn. 23Co/109/2015) oznámené už dňa 12. mája 2015, pričom o zmene žalobcu bolo právoplatne rozhodnuté uznesením Krajského súdu v Prešove z 26. septembra 2016, teda obidve strany sporu mali vedomosť o tom, že v spore vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 29C/11/2011 a na Krajskom súde v Prešove pod sp. zn. 23Co/109/2015 (založené je v spise na č. l. 122) došlo z dôvodu singulárnej sukcesie (postúpenia žalovanej pohľadávky) k zmene v osobe žalobcu z pôvodného žalobcu (postupca) Coryn, s. r. o. na nového veriteľa (postupníka) G. I. - CORYN. Rovnako tak sa odvolací súd nevyjadril k e-mailom G. I. a Mesta Prešov z 11. januára 2017 (založené sú v spise na č. l. 7 a 8), z ktorých vyplýva, že o úhradu dlžnej sumy 5 940,68 eura s príslušenstvom požiadal G. I., pričom Mesto Prešov mu oznámilo, že žiada o oznámenie čísla účtu spoločnosti Coryn, s. r. o., Prešov. Nie je sporné, že predmetná žalovaná suma bola žalovanej spoločnosti zaplatená zo strany žalobcu (Mesto Prešov) dňa 11. januára 2017. Korešpondencia medzi stranami sporu po tomto dni preto nemala žiadnu právnu relevanciu vo vzťahu k úhrade dlžnej sumy Mestom Prešov dňa 11. januára 2017 v prospech spoločnosti Coryn, s. r. o., na čo v odôvodnení rozhodnutia (odsek 19) poukázal aj súd prvej inštancie. Rovnako nie je sporné, že predmetná žaloba o zaplatenie sumy 9 127,55 eura titulom vydania bezdôvodného obohatenia bola podaná žalobcom (Mesto Prešov) proti žalovanej Coryn, s. r. o., Prešov po uplynutí zákonom stanovenej premĺčacej doby a keďže žalovaná v spore uplatnila námietku premĺčania, súd prvej inštancie musel na ňu prihliadnuť a z tohto dôvodu žalobu zamietnuť.

23. S poukazom na vyššie uvedené dovolací súd uzaviera, že nedostatočné a nepreskúmateľné odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu založilo v posudzovanom prípade vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP v intenzite, resp. miere porušujúcej právo dovolateľky na spravodlivý proces. Keďže dovolateľkou namietaná vada zmätočnosti zakladá nielen prípustnosť, ale aj dôvodnosť dovolania (§ 420 písm. f) CSP), dovolací súd zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu z 30. apríla 2024 a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 449 ods. 1 a § 450 CSP). Úlohou odvolacieho súdu bude opätovne rozhodnúť o nároku na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania, pričom odvolací súd musí riadne zistiť, či v danom prípade existujú dôvody hodné osobitného zreteľa v zmysle § 257 CSP, ku ktorým je pri rozhodovaní o náhrade trov konania potrebné výnimočne prihliadnuť. Len v prípade, ak takéto okolnosti súd zistí, nemusí priznať (celkom alebo sčasti) nárok na náhradu trov konania tej strane sporu, ktorá mala vo veci úspech a z tohto dôvodu jej vznikol nárok na náhradu trov konania voči neúspešnej strane sporu. Výnimočnosť aplikácie § 257 CSP musí odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia riadne, zrozumiteľne a presvedčivo odôvodniť tak, aby odôvodnenie jeho rozhodnutia bolo preskúmateľné zo strany súdu vyššej opravnej inštancie.

24. V novom rozhodnutí odvolací súd rozhodne aj o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

25. Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.